

WAT BRENGT

20 21

Het nieuwe jaar staat voor de deur. Traditioneel de tijd voor instituten, onderzoeksbureaus en trendwatchers om te filosoferen over wat de komende twaalf maanden gaan brengen. Op zich ook wel een terechte vraag na het tumultueuze 2020. Hoe ontwikkelt COVID zich en wat gebeurt er met de stikstofdiscussie? Volgt er een recessie en hoe staat het eigenlijk met de duurzaamheid? Wij vragen het niet aan de 'key opinion leaders', maar... aan onze leden.

7,5*

BUITENSTEDELIJK STRUIKELBLOK

Voor Piet-Jan Ooms, directeur van Ooms Bouw & Ontwikkeling is er geen aanleiding om alarm te slaan over 2021. "De orderportefeuille is goed gevuld. Ik maak me meer zorgen om de jaren daarna."

Zoals het er nu uitziet zal de omzet volgend jaar niet lager liggen dan in 2020. "Dan moeten we natuurlijk niet met vraaguitval te maken krijgen, want dan wordt het een ander verhaal. Anderzijds: de kansen op één of twee extra projecten zijn reëel. Dat zou betekenen dat we er nieuwe medewerkers bij moeten zoeken."

Behalve dat er voor een iets verdere verbreding van de klantenportefeuille nog wel een paar opdrachtgevers bij zouden mogen, heeft het bedrijf uit het Noord-Hollandse Scharwoude weinig reden tot klagen. Ooms: "Normen op het gebied van duurzaamheid in de gebouwde omgeving zijn op zich prima. Als ontwikkelende bouwer zijn we gewend om al met lagere dan wettelijk noodzakelijke EPC-waarden te werken. Wat wel een struikelblok gaat worden, is het gebrek aan locaties; of eigenlijk beter gezegd: aan vergunningen. Zowel bij de provincie Noord-Holland als Utrecht wordt er bijna niets meer aan bouwlocaties buitenstedelijk toegekend. Zodra het over de weilanden gaat, krijg je nul op het rekest. Maar alleen binnen de rode contouren krijgen we de bouwopgave van 240.000 woningen in Noord-Holland en Flevoland niet gerealiseerd in de toekomst. Daar komt nog eens bij dat je nu al ziet dat dankzij corona meer mensen kiezen om buiten de steden te gaan wonen. Met die uitbraken wil je gewoon niet op een kluitje zitten. Voor komend jaar lijkt dit allemaal nog niet zo'n probleem, maar voor 2022 en 2023 moet er zeker wat gedaan worden door de overheden, anders kunnen er gewoonweg veel minder woningen gebouwd worden door gebrek aan locaties. En daarmee bewijzen we de woningnood echt geen goede dienst."

*Rapportcijfer van Piet-Jan Ooms voor het jaar 2021 op basis van de kennis van nu

BEZUINIGINGEN OP ONDERHOUD EN VERVANGING INFRA?

Dat het bij HT Infra in Nieuwerkerk aan den IJssel iets minder hectisch is, heeft ook zo z'n voordelen. Zaken die normaliter wat minder aandacht krijgen, kunnen nu eens goed uitgezocht worden.

Commercieel directeur Simon Hazenbroek en directeur Realisatie Ed Westmaas zijn naar eigen zeggen gematigd positief. "We werken ook voor particulieren en bedrijven, maar moeten het toch vooral van gemeenten hebben. Daar zit veel vertraging", legt Hazenbroek uit. "In hun interne overleg en afstemming, maar ook in het organiseren van de verplichte inspraakavonden." "En waar ik ook nog wel voor vrees, is dat er als gevolg van al die coronasteunmaatregelen van dit jaar straks stevig bezuinigd moet worden bij de overheid", vult Westmaas aan. "Dat kan best betekenen dat gemeenten hun budgetten voor planmatig onderhoud en de vervanging van infrastructuur terug gaan brengen."

Minder hectisch

Vooralsnog zit er in ieder geval aardig wat 'in het vat' voor 2021, maar is het minder hectisch dan vóór corona. Hazenbroek: "Voor onze eigen mensen en vaste inhuurkrachten hebben we voldoende werk, maar we hoeven de komende periode geen extra personeel of inhuur aan te trekken. Met goed werk hebben we een mooie groep van vaste klanten opgebouwd. We voelen dan ook momenteel niet de noodzaak om tegen afbraakprijzen extra klussen buiten onze regio te scoren."

Elektrische mini-shovel

Dat betekent wel dat er meer tijd is om naar bijvoorbeeld investeringen te kijken. "Je hebt nu wat meer gelegenheid om bijvoorbeeld eens goed naar duurzame opties te kijken", aldus Westmaas. "Zo hebben we onder andere geïnvesteerd in elektrische pick-ups en een mini-shovel, en in een EURO 6-kipper en -rupskraan. In steeds meer aanvragen is dat een voordeel. Dat zet zeker door volgend jaar en daarna."

*Rapportcijfer van Simon Hazenbroek en Ed Westmaas voor het jaar 2021 op basis van de kennis van nu

7*

7*

WANKEL EVENWICHT

Als grootste uitdaging voor 2021 zien Maarten en Tosca Jansen het buiten hun bedrijf houden van corona. "We zijn maar met negen personen, dan betekent een besmetting of quarantaine meteen een hele impact op de bedrijfsvoering."

De eigenaren en tevens meewerkend voorman en -vrouw kunnen erover meepraten. Beiden waren positief getest en stonden dus even aan de kant. "Dat betekent heel wat improvisatie, maar uiteindelijk is het gelukt."

Beiden zijn dan ook niet somber over het nieuwe jaar. "Met goede instructies, strikte maatregelen en wat zelfdiscipline moet het ons lukken om het virus buiten de deur te houden." En dat is maar goed ook, want de orderportefeuille van Aannemer M. Jansen uit Overloon is best goed gevuld. "Twee jaar geleden hebben we een verschuiving in de opdrachten doorgezet. Tot die tijd bestond zo'n zeventig procent van onze omzet uit agrarisch vastgoed. Nu is dat praktisch niets meer. Gelukkig maar, want er wordt steeds minder geboerd."

Stagnatie

De omzet van de Jansens wordt gescoord in 'vijftien kilometer om de kerk van Overloon'. En daar ligt ook wel een zorg. "De bouwlocaties raken op. Vraag is er zeker en er komen meer dan genoeg landbouwgronden vrij, maar de procedures duren erg lang. In 2022 volgt waarschijnlijk een stagnatie, waarna er hopelijk in 2023 weer meer mogelijk is." Voor 2021 wordt rekening gehouden met een vijf procent groei. "We zijn al jaren op zoek naar extra vakmensen, maar dat is erg lastig. Het liefst leiden we zelf leerlingen op, maar ook die zijn erg schaars tegenwoordig. Dat maakt het nog eens extra belangrijk dat we vooral allemaal gezond blijven in 2021."

*Rapportcijfer van Maarten en Tosca Jansen voor het jaar 2021 op basis van de kennis van nu

THUISWERKEN BLIJKT TE WERKEN

Voor Koenen Bouw is het volgend jaar doorgaan met waar we mee bezig zijn. Er wordt niet ingezet op grote groei, "maar er liggen zeker kansen", aldus directeur Wout van Vilsteren. "Ik heb vertrouwen in 2021."

Vanzelfsprekend zijn de gevolgen van het virus ook niet voorbijgegaan aan het Emmense dochterbedrijf van VolkerWessels. "We merken het niet in de orders, maar dat kan nog veranderen als het vertrouwen in de economie verandert." Als aanvoerder van 58 medewerkers ziet Van Vilsteren ook wel kansen uit de pandemie ontstaan. "Digitalisering heeft een boost gekregen, net als het thuiswerken en het kritisch nadenken over reizen. Dat kan positief uitpakken voor de woningbouw in Noord-Oost-Nederland. Hierdoor zien steeds meer mensen het als een reële optie om hier naartoe te verhuizen."

Thuis

Ook voor het bouwbedrijf, dat zich richt op het ontwikkelen en realiseren van projecten op het gebied van wonen, werken, winkelen en recreëren, brengt de situatie veranderingen met zich mee voor komend jaar. "We werken inmiddels efficiënter en zo veel mogelijk papierloos. Ook het thuiswerken blijkt te werken. Ik kan me voorstellen dat we dat deels blijven doen in de toekomst."

Regie

Een ander goed voornemen is om nog meer in te zetten om jongeren te enthousiasmeren en motiveren voor de bouw, bijvoorbeeld door het organiseren van bedrijfsbezoeken voor scholen en onze eigen vakschool in Schoonebeek. "De schaarste van vakmensen begint toch echt wel lastig te worden. We moeten nog actiever ons steentje bijdragen om daar verandering in te brengen." Een andere zorg van Van Vilsteren is het ontbreken van een goed plan om het woningtekort op te lossen. "Nu laten we dat te veel aan de gemeenten over en blijft de benodigde opschaling uit. Willen we dit probleem echt aanpakken dan is regie nodig door de nationale overheid."

*Rapportcijfer van Wout van Vilsteren voor het jaar 2021 op basis van de kennis van nu

7,5*

7*

CORONA EN DUURZAAMHEID

Vanwege COVID-19 voorziet Marcel Tempelman van het gelijknamige Betonboor- en Zaagbedrijf vooral praktische uitdagingen. Gelukkig is dat maar een deel van het verhaal van 2021: "verdere stappen maken op het gebied van duurzaamheid."

"We denken tot de zomer van volgend jaar last te blijven houden van corona. Momenteel is het iedere dag een uitdaging om de planning rond te krijgen. Zodra een medewerker meldt klachten te hebben, moet er getest worden en is er quarantaine. Ook hebben we al daadwerkelijke uitval van medewerkers gehad door corona. Erg lastig."

Het weerhoudt het bedrijf uit Markelo echter niet

om volop plannen te maken voor het aankomende jaar. "Dit jaar hadden we de digitalisering van onze werkbonden willen uitvoeren, maar dat is er door de pandemie niet van gekomen. Dat gaan we in 2021 doen. Ook zijn wij op zoek naar een nieuwe medewerker. Doel is toch wel om volgend jaar zo'n vijf procent groei te behalen", aldus Tempelman die het bedrijf in 2017 samen met zijn broer Joost overnam van z'n vader.

Duurzaamheid

"Corona baart ons nog steeds zorgen, vandaar dat we het jaar vooralsnog inschalen op een mager zeventje. Gelukkig zijn wij volop aan het werk en mogen we echt niet klagen. Je moet er ook een beetje doorheen kijken en de blik op de toekomst houden. Daarom richten we ons ook op

duurzaamheid binnen het bedrijf. Zo hebben we geïnvesteerd in zonnepanelen en gebruiken we GTL-diesel in onze machines. Daardoor hebben we geen fijnstof en stank. Dat is veel prettiger voor de collega's en voor de mensen in de omgeving. In '21 kijken we zeker verder naar meer mogelijkheden op dat vlak."

*Rapportcijfer van Marcel Tempelman voor het jaar 2021 op basis van de kennis van nu

Meer informatie

www.bouwendnederland.nl/corona
www.bouwendnederland.nl/stikstof
www.bouwendnederland.nl/pfas